بي وخته تقاضي

اكمل اعلام

- د دې کتاب ټول مادي او معنوي حقوق د ليکوال سره خوندي دي -

بې وخته تقاضې

د شعرونو مجموعه

شاعر: **اکمل اعلام**

د کتاب ځانګړنې

د کتاب نوم	:	بې وخته تقاضې
شاعر	:	اکمل اعلام
د پښتۍ مفکوره	:	عبدالوهاب اعلام
د پښتۍ انځور	:	مهدي مسچي
ډیزاین	:	اکمل اعلام
چاپ وار	:	لومړی
د نشر کال	:	۱۴۰۱

اهدا

کــه مې ځــان تــه هم لیکلي یا وییلي
په همه معنی اعلام دی چې اهدا دی

سرلیک

چې له ژونده زه څه غواړم او ژوند ما ځیني څه غواړي. د مغرب د بې مِهریو نه نیولی د ډلي تر محبته، د کابل تر افراطیته او د فارس تر اصالته. ښه سترې ښه ستومانه. خو لا پوه نه یم چې له ژونده زه څه غواړم او ژوند ما ځیني څه غواړي. د ژوند ټولې تقاضې مې په سر سترګو، خو دا ځیني یې کمال کړي. یا له وخته دومره وړاندې چې سویې نه مې بالا وي او یا دومره معطل شي چې که وشي خوند یې نه وي. زه هم ډېر پرې نه پوهېږم، نه پر ما پوره پوهېږي چې له ژونده زه څه غواړم او ژوند ما ځیني څه غواړي.
د هندسې او کمپیوټر نه لرې، د روزګار د سرخوږي نه څنګ ته او د جانان د خیالونو نه پټ چې کله زه له ځانه سره کینم. بس یو زه یو مې نوټونه. نه په ژبه بند و واز یم نه حساب د کلماتو. بس چې څه مې په زړګي وي، هغه وایم هغه لیکم. که له ځان سره مې جنګ وي، که جهان سره مې جنګ وي، که خفه یم له جانانه، که له ژونده یم ستومانه. بس یو زه یو مې نوټونه. چې په ذهن کې مې هر څه راځي، پرېږدم یې چې راشي. کله له ځانه سره مشوره کوم چې ویې لیکم که نه او کله بیا اصلاً مشوره نه کوم. د ځان هم نه منم. چې څه راځي هغه لیکم. دا لیکل آخر دومره شو چې یوه مجموعه ګۍ ترې جوړه شوه.
د عمر بې وخته تقاضې د ژوند یوه برخه ده. ځیني یې جبران ناپزیرې

تقاضې وي خو تيښته ځيني نه کيږي. کله يې منم، کله ورسره لاس او ګريوان يم. د دې منلو او جنجالونو نتيجه دغه وړه مجموعه ده چې د درنو لوستونکو خدمت ته اهدا ده. هره اصلاح او نقد مو په سر سترګو.

په درنښت

اکمل اعلام

وخت

عبدالوهاب اعلام
۱۷ جولايي ۲۰۲۲

له ژونده يو څه غوښتل هغه که په اندازه وي او يا هم له وخته مخکې او وروسته غوختنی وي، کله کله يو لوی نعمت شي. هو نعمت. د ډير څه غوښتنه د چا خودغرضه انا نه، بلکې روح دی او همدا غوښتنه د خواهش له لارې مونږ او تاسی سره اړيکه پيدا کوي. يوه برخه يې چې ولې مونږ هيڅکله په بشپړ ډول مطمين نه يو دا ده چې روح د لا زياتو لپاره په طبيعي لټون کې دی. له همدې امله غوښتنې او هيلې تل په زړه پورې ترل کيږي. هو: مګر وخت د عمر د ډيريدو په صورت کی يو څه چټک معلوميږی که څه هم فيزيکي وخت يو حقيقت دی. خيالي وخت د وخت په اړه زمونږ درک دی او څرنګه چی انسان لوييږي، خيالي وخت ورته لا ګړندی ښکاري.

بل لوري ته د ناراحتۍ لټول يو ځه عجيب عمل دی، خو دا يوازينۍ محدوده ده چيرې چې دوامداره يا د پام وړ وده کيدی شي.

مونږ دا مهال په داسې چاپېریال کې ژوند کوو چې د ډېرې خلکو هدف آرام لاسته راوړل دي. چې په حقیقت کې زمونږ یو لوی شمېر، نه یواځې د هوسا ژوند هڅه کوي، بلکې د ناراحتۍ څخه د تیښتې لپاره هلې ځلې هم کوي. مونږ په دوامداره توګه په دې کوښښ کې یو چې د خپلې هوساینې کچه وساتو یا یې لوړه کړو. په هرصورت، یو له سترو مهارتونو څخه چې یو څوک یې زده کولی شي د ناخوښۍ سره د آرامۍ وړتیا ده.
اکمل داهنر لري.

د درد لاره مې پیدا کړه ور روان شوم
ور روان شومه سره د څو دردونو

درد مې ولیدو احساس مې کړو په لاره
د درد نخښې مې جدا کړې له غمونو

څه خپل درد څه د یار درد څه د اغیار درد
څه د ملک و قام و نام په خروارونو

یو څه درد مې ځان ته نور لاره کې جوړ کړ
څه چې وو هغه مې زیات کړ په چندونو

سببونه مې د هر درد راپیدا کړل
او دردونه مې تر ېې جوړ کړل په چلونو

د هــــر درد دوا مې درد پــه شانتې درد کړه
پـــه فکـــــرونــــو پـــه سوچـــونو پــه غمونــــو

یو درد زه شوم یو مې درد شو دواړه یو شو
دواړه یـــو پـــــه نوو طــرحـــو پــه رنګـــونـــو

لا تر دې چې درد اعـلام شو اعـلام درد شو
چې کـوم درد شو کوم اعــلام شو د دردونو

همدارنګه درد هم یو ځه عجایب زان کی نغښتلي دي. درد هغه فرصت دی چې زمونږ په دید زمونږ د ژوند لارې ننګوي. کله چې شیان ښه پرمخ ځي، مونږ ته ژوند د منلو وړ ګرځي، مګر صدمه مونږ د ژوند څنډو ته رسوي، مونږ ته اجازه راکوي چې له یوې نوې افشا کوونکې زاويې څخه وروګورو او د ځان د خلاصولو لپاره یو حرکت غوره کړو. دا حرکت ممکن د نوي ملګري موندلو، د نوي کتاب لوستلو یا د یو څه لیکلو او یا هم د مختلفو کاروبارونو کې دخیلیدلو په څیر وي خو دا حرکت حتمي دی. ژوند لوړې او ژورې لري اما معیارونو او توقعاتو یې پیچیدګي یو څه رڼه کړې ده. که چیرې هیڅ خراب یا سخت نه وي نو بیا به هیڅ ښه یا ساعت تیري نه وي.

د ژوند تعریف دهرچا د نظره فرق لري. اکمل خپل ژوند داسې انظوروي، که څه هم لږ د ژوند ناخوالو ته متوجه معلومیږي.

د پینځـــو ورځــو ژونـدون پینځه ســـهاره
حوصـــلـه ورتـــه پینځـــه ورځې د شـــماره

د پینځــو ګــرمــو غــرمــــو پینځه تـاوونه
باقی یخ دیګـــر و شـــــام و شب قـــراره

د خنـــدا پینځه وختونه چې قضـــا شي
قضـــــایي ورته پینځه ســلګۍ پـــه لاره

د شــاعــر دا مجـموعـه چـې بـې وخـته تـقاضـې نـومـیږي، پـه هرشعرکې یې فکري ځواک، د فکر ښکلا، د ژوند لپاره یو مثبت احساس سره یو ځای یو ځانګړی تخییل او تخلیق موجود دی. د اکمل شاعري لفظي هم ده، چې د یوې ځانګړې پیښې څخه اخیستل شوی خو بل لوري ته استعاره هم لري، یعنی ډیری معناوې او ښې ورکې ښکاریږي.

که نور یې وستایم ځیني به فکر وکړي چې مشر ورور یې دی باید یې صفت وکړي. نو راځئ چې باقی قضاوت تاسې ته پریږدم. دا هم د هغه نوی کتاب او دا هم تاسې.

بې وخته تقاضې

څه بې وخته تقاضې زما د عمر
د بازۍ وختونه ځار شو له غربته

شیدایي په طفولیت د زلف و چشم
او باقي متنفر تر عاقبته

په شباب کې د پیرۍ همه خویونه
په پیرۍ کې مستي بې مناسبته

بې خوابي بې رغبتي ځوانه ځوانۍ کې
د دردونو بار انبار بې موقعیته

کله درد د مهر و لطف و وصل و قدر

کلـــه درد د هر انـــــــدام بې مصلـــحتـــه

مـــو کچلـــه ريش سفيـــده په ځوانۍ کې
څــــه پيـــري څـــه فقيـــري دراز مـــدته

نـه طفلي نـه جواني شـــوه نـه مستي شـــوه
لکــــــه پيـــــر وم لـــه اول لـــه اصالتـــه

په راستۍ چې اوس پيري شوه شباب راغی
بـې مـــودې سعيې تمثيل بې لـــه قـــدرته

چـــې هغـــه وم چې بـــوړا ومـــه بې وختـــه
او کـــــه دا يم ســــردرګـــم لـــه اصلـيته

څــــه بې وختـــه تقـــاضې زمـــا د عمـــر
څـــه اعـــلام څـــه زنـــدګي بې شفـــافيته

دلنشين

که سپين ويښتــان د زوال لار ده، دلنشيــن ولې وي
قــدر کــه کــربښې د جبين وي مــاه جبيــن ولې وي

زمـا او ستا شباب يو ځای تير شـو نـو بس دی کنه
د وصل شپه کې به سپين پرکی ماسپښين ولې وي

چــې راپخيــږې راخــوږيــږې چــې دا ولــې ولــې
دا زمــا عشق بــه ظــالم وخت تـــه نـازنين ولې وي

ګــوندې ځواني لـــه سره بيا راځي بيا نوی شـــومه
ګــني د هجــر فکــر دومـــره آتشيـــن ولـــې وي

لکـــه چې تـــه مې همسفـــر يې دا دردونـه هم دي
چې همسفـــر تـور وي سفر بـه مې رنګين ولې وي

دا مـــو د عمـــر تقـــاضا ده کـــه بس ستړي بـه یو
پـــه هـــر رښتیا او پـــه هر دروغ به مو یقین ولې وي

اعــــلام پـــه زړه کې د هر چـــا مقـــام ټاکلی ساتي
نـــو ستـــا نفرت بـــه مې د مهر جـــانشیـــن ولې وي

واویلا

زمـــا ښــار غضب غضب دی زمـا کلــی پــه ژړا دی
زمـــا ټــول شبــاب پــه قهـــر واویـــلا کــې مبتلا دی

زمـــا دین ذره ذره هـــــره ذره یـــې څـــو ذرې شـــوه
زمـــا ژبـــه کې سلـــګۍ دي نظـــم و نثر یې فنـــا دی

رنګ زمـــا د ستـــرګو لاړو کـــه دنیـــا شوه توره سپینه
ګلان تـــور بلبـــلان سپین شـــو طبیعت په واویـــلا دی

زمـــا درد زمـــا په زړه وي کــمــوم یې زیـــاتـــوم یــې
زمـــا اوښــکې پــه حساب دي تبسم مې نـــا اشنا دی

د بـــدن اعضـــا مې ټـــول خـــواره واره دي مسافـــر دي
څـوک د هند څوک د عـربو څوک د غرب نغمه سرا دی

دا د ژونـــد او د وخت پيټی لــه اولـــه يــو څـه دروند وو
کـور مې نشته اوس همـدا پيټی هـم درد دی هم دوا دی

د اعــــلام هره لحظه د هــر يـــو رنګ خـــوازه يـادونــه
اوس که ښه دی که ښه نه دی کور همدا وطن همدا دی

سايه

زه سـايه ستـا د قـامت شـوم
تــه لــوړيـــږې ته اوږديـــږې
زه پـــه تمــــه د رڼــــا يــــم
چې پيـــدا شـي زه پيـدا شم
ګـــونډې زه بــه هــم لــوړيږم
خــو ګومان کـوم چې شپه ده
دا رڼــــا د سپـــوږمۍ نــه ده
او د ستــــورو پـــه ځــلا کې
جسم وي ســـايـه يې نـه وي
نـــو زمـــا وجـــود درغــــل دی
خــــو پــوهيږمـه چې شتــه يم
دا چې نه ښکارم دا وخت دی
يــو ساعت خــــو به سبا شـي
او رڼــا بـــه راښــــکاره شـي
زه بــه هم پکې ښـــکاره شـم
خـو کـه هر څومره ښکاره شم
زه ســـايــــه يم وجـــود نــه يم

درد

د درد لاره مــې پیــدا کــړه ور روان شـــوم
ور روان شــــومــــه ســـره د څـــو دردونـــو

درد مې ولیـــدو احساس مې کـــړو پـه لاره
د درد نخښې مې جـــدا کـــړې لـــه غمـونو

څـه خپل درد څـه د یار درد څـه د اغیار درد
څـــه د ملک و قـــام و نـــام پـــه خـرواروـنـو

یو څـه درد مې ځان ته نور لاره کې جوړ کړ
څـه چې وو هغه مې زیات کـړ پـه چـندونـو

سببـونـــه مې د هـــر درد راپیـــدا کــــړل
او دردونـــه مې تـــرې جـــوړ کړل په چلونو

د هـــر درد دوا مې درد پـه شانتې درد کړه
پـــه فکــــرونـــو پـــه سوچـــونو پـه غمونـــو

یو درد زه شوم یو مې درد شو دواړه یو شو
دواړه یــــو پــــه نوو طــرحـــو پــه رنګـــونـــو

لا تر دې چې درد اعـلام شو اعـلام درد شو
چې کـوم درد شو کوم اعـــلام شو د دردونو

زیست و روزګار

نـــاګـــزیـــره د الــفت
ګـــریــزانـــه لـه نفــرت
څـــه عجـب زیســـت و روزګـــار

نـــه پـــه تمـــه د دنیـــا
نـــــه پـــه غم د آخـــرت
څـــه عجـب زیســـت و روزګـــار

پـــه یـــوه خنـــدا پخولا
او یـــو عمـــر نداکـــت
څـــه عجـب زیســـت و روزګـــار

زه لـــه تا پـه شرمو پټ
او تـه مـــا تـــه خجـالت
څـــه عجـب زیســـت و روزګـــار

یـــو زمـــا عقل و ذکیٰ
او بل ستـــا قـد و قامت
څـــه عجـب زیســـت و روزګـــار

ستا جفا زما نصیب
زما مینه ستا حاجت
څه عجب زیست و روزګار

آموخته له درد او رنج
څه راحت او څه راحت
څه عجب زیست و روزګار

زما هر کلام شفا
ستا هر دید د جراحت
څه عجب زیست و روزګار

زما عمر ته زوال
ستا شباب تر قیامت
څه عجب زیست و روزګار

کله درد بې له سببه
کله هسې مسرت
څه عجب زیست و روزګار

زه خبر يم چې پوهيږې
د اعـــلام پــه هر لغت
څـــه عجـب زيســت و روزګــار

ارزنده

کــه مې درک و فهم و عقـل افتـاده وی
نــه بــه دا هسې زعـلان نــه افســرده وی

انا الحق مجاز په دار, باطل به څه وی
کـه دې وس کې پس لـه مرګه اراده وی

زمـــا بس بيګا سبـــا، سبـــا بيګا شـــي
څـه بـه ښـه وی کـه لـږ عمر ارزنـده وی

کـه تـه نـه وی زه به څه وم ته به څه وې
کـه تـه نـه وی تـه بـه هم لــږ آسوده وی

غـــلامي مې بيهـــوده قبــولــه نـــه کړه
کـــه ښکاره وی نـو يو څه به بيهوده وی

دا رښــا ده کــه پــرده زمـــا پــه سترګو
دا اعـــلام به داسې نه وی که پرده وی

د وخت سرعت

مـــاښـــامونـــه مې اوږده لکـــه کلـــونه
او کلـــــونه مې کــوتـــاه لکـــه ماښـــام

لـــه مقامه راخطا پـــه څـــه شتاب شـوم
راخطا پـــه بل منـــزل پـــه بـــل مقـــام

زمـــا قـــدر خــو دې بالکل په تا نـه وي
ستـا پـه نـام هسې بې نام شومه بدنام

په اظهار مې څوک بنديز لګوی نه شي
زمـــــا زړه زمـــــا نظـــر زمـــا کـــلام

کلــه غــاړه عبـادت شـي کلــه تيښـــته
بنـــدګي او دشمنـــــي دواړه اعـــــلام

مولا

مــوعظــه و نصـــایح دي تمـهیـــدي دي
زه مســـــلم ابــن مســـــلم ابــن مـــولا یـم

ته فریب کې د قبضې ساز و تصویر یې
زه مـــولا یـــم لـــه دې تـــولـو نــه بالا یم

د غفـــلت تیـــاره یلـــدا نــه هـم اوږده ده
لـــه قـــرونـــو منتظـــر ستـــا د سبـــا یـم

مشـــاکل او مصایب خـــو عـــارضـــي وي
چې پـه څـه مې رب رضا وي زه رضـا یم

تـــه هـــزار هجـر و نفــاق و نفــرت راوړه
زه بــه صـــدهـــزار پـــه تمـه د اشنـــا یم

پـــه اعـــــلام د نابلـــدو ګمـــان مکـــړه
زه مـــولا یم تـــا نـــه دوه ګوتې سیـــوا یم

خبرې

څـو خبــرې مې پــه زړه دي
کـــه يې نـــه وايـم کـړيــــزم
کـــه يې وايـــم شيطــاني ده
کـــه يې پټ کـړم خيــانت دی
پــه خــوښــۍ خنــدلی نـه شم
اوښـــکې پټــې تـــويــــومـــه
ښـــــه بــې رنګـــــه بــې اوازه
بـــې مطـــلبـــه بـــې مـــرامه
بـــې ارزښـــه بـــې ثبـــاتـــــه
شــپې او ورځې دي تيـريـږي
نــه ګفتـــار د خپـلې خوښې
نـــه کـردار د خپـل شخصيته
نــه مې ژونــد پــه خپله خوښه
نــه د مـــرګ تـــاريخ معلـومه
هـــره ورځ د شپـــې پـــه تمــه
هـــــره شپـــه آرزو د ورځـــې
خو نه شپه ښه ده نه ورځ ښه

هسې شپــه شـي او سبـا شـي
بس ســوچــونــه او فكــرونـــه
خــو افسوس چې بـدتــريــږي
د اعـــلام هسې حـــالت چې
د ســـوچ هم حـوصله نــه وي

خفګان

پــه ځــان بــاندې خفــه يم پــه جـانــان بــانــدې خفــه يم
د قـــام و نـــام په حقر جـــاويــدان بـــاندې خفـــه يـــم

نــه تـا وينــم نــه ځـان وينم نــه حب شتــه نــه وفــا شتــه
پــه اوج د دې خفــګان کې پــه خفــګان بــانــدې خفـــه يم

خــو مــرګ وي يو ځل راشي يــو ځل تير شي کيسه ختمه
لحظـــه لحظـــه د مـــرګ ظهر و کتمان بـــانــدې خفـــه يم

پــه خپــل دين و مذهب و دود دستـــور مې تربيـــه کـــړې
تـــه لاړې اجنبي شـــوې ستـــا کفــران بــانــدې خفه يم

د ســـــاز و رنګ حـــدود يـــوه نقطـــه کې خـــلاصه شـــو
پـــه خپـــل هنـــر ادب نظم و الحـــان بـــانـــدې خفـــه يـم

همـــــدومـــره بـــه بـــــالا وم چې راوغورځيــدم درز شـــو
پـــه شتــــه نــاتـــوانۍ او نشت تـــوان بــانـــدې خفـــه يم

يو وخت به بيا راجيګ شم بيا به جيګ شم نور به جيګ شم
اعــــلام کـــه پـــه نزول د خپــــل وجــــدان بـــاندې خفه يم

فرعوني

ستا د عشق هره خبره اکنوني ده
خو زما عقل و ذکیٰ افلاطوني ده

ته د رنج و درد له کیفه ناخبره
او زما هره لحظه دگرگوني ده

ستا جهان همه بازي لهو و لعب دی
زه ژوندی یم هره سا مې میلیوني ده

د دزدانو قاتلانو مینځ کې اوسم
نو چې پاک یمه ارواح مې بیروني ده

زما درد ته درمان ته نه یې پوهیږم
زما درد زما له درده بدوني ده

موسوي دعا ساتلی یم اعلامه
ګنې درسته جامعه مې فرعوني ده

ولې

وايي هــر څــه چې کــرې هغه به ریبې
زه ګلان کـــــرم زوزان ريبــم چـــې ولې

زمــا درد د آسمــان سترګه لمده نه کــړه
خود به ستوري د آسمان ريبم چې ولې

کـه مې آه نـابـود ناچـار ناکامه نه کړي
زه به غوبنې د خپل ځان ريبم چې ولې

د اغيــار په خــوله د يار له سره تير دی
ځمــه پوزه د خپـل خــان ريبم چې ولې

کــه په تخت زمــا بچی زمــا نيکـه مري
نــو زه تخت د ســـليمان ريبـم چې ولې

د ولـــس وژل میـــږانـــه بـــولي خلکـه
ځـم شمشیر د قهـــرمان ریبم چې ولې

ارمــانـــونـــه د اعـــلام زړه کې کـــرلي
څـه بـه وایم چې ارمــان ریبـم چې ولې

دین او کفر

زه د رب خلاف راوتی
سور کافر یم د انعامو
د شیطان طالب علم
او دشمن د مومن نامو

رب چې څه راپیرزو کړي
زه په رب که پرې مشکور شم
دا وطن به ورانومه
که کافر شم که مفرور شم

که کافر یم زه به وایم
تاته دا اجازه نشته
زه به تاته کافر وایم
ستا د پاره سجده نشته

که په ښه عمل یې ګورم
په والله مرګ یې روا دی
که عمل یې بد بدتر وي
زما ورور زما مولا دی

تــه بــه حق نــه وايې چپ شه
يــا مې ظلــم تــه حــق وايـــه
چې پـــه مــا يې ايمان راوړ
نــو بيا څــه غواړي له خدايـه

زمـــا علـــم پـــه کار نــــه دی
خپل بادار مې خپل آيين دی
چې هغـــه راتـــه څـــه وايي
بس هــم هغــه زمــا ديـن دی

د دنيـــــا هــــــر امـــــر کفـــر
يـــو وژل د ثـــــواب کـــار دی
يـــا مې وژنـــــه يـــا دې وژنم
زمـــا ســـر د جهله جــار دی

کیسه

نـــو بس دغسې کــیسه ده
چې یــې زور رابــانــدې بره
نــه پــه ګفت نــه پــه خبره
نـــــه د قـــــام نه د ټـــبـــره
او پــه درد مې خــوشــالیږي

چې یو لرې شي لس راشي
د هغـــو نـــه ورسیـوا شي
او اختـــــه پــه نــاروا شي
نــه ختمیـــږي نــه سمیږي

نصیحت پــرې اثــر نه کړي
غولــول چې هسې څـه کړي
پـه شــوتلو کې واخـــه کړي
د امیـــر پـــه نـــوم یـادیږي

د غمـــاز پــه خوله باور کړي
د ريبـــــاره لـــړې سر كـــړي
خپلو ورونـــو سره شر كـــړي
خـــو دنيـــا ته نه ښـكاريږي

ټـــول كافـــر ګـــڼي د مځې
خپل مذهب د خپـلې خوښې
څه عقدې يې زړه کې خښې
د شيـــطانه جـــوړ ډاريـــږي

زه بـــه څـــه وايم چې څـــه يم
د همـــدوی د كـــور كالـــه يم
كـــه هر څـومره ترينـــه ښه يم
اعـــلام دوی سره يـــاديـــږي

بدلون

بــد مې مه بوله يو وخت خـو گــوره ښه وم
لــه يــوې ادا دې ســـل ځـل تــاويــدلــم
پــه خنـــدا دې غـورېـدل د زړه گلـــونـــه
پـــه خبـــرو بـــه دې روح روان تـــازه شـــو
د ديـــدار د انتظـــار دردونـــه هـــاى هـــاى
د ديـــدار دردونـــه دې نـــه پسې زيـات وو
شب و روز زيست و روزگار راځينې پاتې
بس يـــو تـــه يـــو ستـا يــادونــه يو دردونه
زمـــا ژوند زمـــا حيــات د حيـــات هيلـــه
همـــه تـــه وې همـــه تـــه وې همـــه تـــه وې
اوس روزگار يـــو څه کارونه را په سر کړل
لـــږ مې فکـــر د وسعت پـــه لـــور روان شو
په وسعت کې ځـاى زياتيزي پام دې اوسه
ستـــا مقـــام په خپل مقـــام دى بـدل نه دى
زه اوس هم هغه اعـــلام هغه اعـــلام يـــم
خـــو د ژونـــد د تقـــاضـــو جـــواب لازم دى

زه که ته

په لعن و سب دې کــه رابــولــم پــه فــدا کــه پــه ځـــار
یــا بن الغـــریبـــه نـــه خپلیـــزې نـــه سمیـــزې نــه یـــار

تـــه ســـراپـــا زمـــا پـــه ذهـــن و فـــؤاد لـــهـــو و لعب
زه همـــه دم د بـــل سهـــر د بـــل سبـــا انتـــظـــار

دې اعتـــدال دې تحمـــل مـــې لا حـــدود منـــلي
لـــه حــده پــار د زرگـــر ســـل د آهنگـــر یـــو گـــوزار

د اسمـــان ســـر شـــه یـــو ویښتـــه ســـره دې نـــه سمـــوم
زه مستقـــل ستـــا پـــه ســـر ســـر، د ســـر په سر دې بادار

د ژونـــدانـــه لـــه تـــاب و خمـــه ښـــه ستـــومـــانـــه ومـــه
ستـــا سیـــاست نـــوي غمـــونـــه نـــوی خـــم نـــوې لار

اعـــلام پـــه یـــو دوه کې حیـــران لـــه تصـــامیمـــو وتـــی
چې څوک مومن دي څوک مسلم څوک خوارج څـوک کفار

ناچاري

چې دې نوم اخستی نـه شم
د غمـاز د تــرس و وهمـــه
هسې نـــه چــې دا اواز مې
یـا ستا مینه پـه کاهش کړي
یـا زمـا عمـر را کـم کـړي
خو په زړه کې راته ګران یې
محتـــرم یـې معظــــم یـې
ستــا سـوچه مینه چې ګورم
هـــــره ورځ درمییـــنیـــږم
ستــا خـلوص او شجاعت ته
زه همــه ســـلام یم
خــو ډاریــږمــه ځنـګل کې
نــه ښــکاري نــه مسلح یــم
زړه مې غـواړي خـو ناچاره
چې دې نـوم اخستی نه شم

فطرت

زمـــا زړه خــو داسې نــه وو چــا بــدل کـــړ
آمـــوختـــه يې د دنيـــا پـــه چــل و ول کـــړ

مـــا خـــو سپينـــې اوريــدې سپينــې وييـــلې
په دې سپينو مې تک سپين دا تور اور بل کړ

د فطـــري حـــواســـو مخې تـــه مې نـــه شې
کفـــر نه شـــو کـــه مې ستـــا حسن اول کـــړ

د غمـــازو منـــډې تـــرړې دومـــــره تيـــزې
چې زمـــا غريب مـــزل يې پکې شـــل کـــړ

زه د خپـــل فکـــر صـــاحب د خپـــلې خــوښې
تـــا زمـــا پـــه خپلـــه خـــوښه جوړ غوبل کـــړ

کـــه خنـــدا تـــه مې پريـــزدې غمـــونه يوســـه
ســـتا غمـــونـــو رانيـــزدې زمـــا اجل کـــړ

په اعــــلام نـــور تش په نــوم وصل ثقيــل دی
ژونـــد فـــراق زمـــا د همـــه عمــر مل کـــړ

آئينه

د آيين مخ ته ولاړ او ځان ته ګورم
که مې ځان ته لږ خپل ځان ته ګوندې پام شي

که ښکاره راته د څو کلونو درد شي
که يې ووينم او زجر مې تمام شي

عکس د مينې د احساس عکس د ربښتياو
لا اقل که يې معلوم قد و اندام شي

که مې سترګو کې تصوير د يار ښکاره شي
که ښکاره شي او ښکاره راته مدام شي

په جبين د عمر کرښې که تقدير وي
تريو تندی ګوندې سبب د ښه مقام شي

لږ د رنج و غم دا شکل که ښکاره شي
که ښايسته وي چې مې زړه ورسره رام شي

د آیینـــه هـــــم ځـــه ډیـــر خـــوشـــالـــه نـــه یـــم
تک سپین پړک وي، تک تور تم شـي چې اعلام شـي

ابتسام

ابتســـام دې جــو ابــري شمس پرده پوښه
نــور جــاري سرور طاري ستــا لــه آغوښه

روی بــرتـــر چشـــم احمـــر ادا قـــاتـــلـه
حـــلاوت د صوت رســـا تـــر هـــره ګـــوښه

غیر مطلوبه غیر مرغوب خو ګوره پروت دی
د محبـــو قتـــل عـــام دا ستـــا لـــه دوښـه

لــه حيــاته مې دا څــو کالــه درکــم کــړه
د وصـــال زمـــان خـــالي لـــه عقل و هوښه

د حب بیع و ربـــا ټـــول تـــا تـــه حـلال دي
یـــا نصیب یـــا زمـــا حبـــه پـــرفـــروښه

یــا بــه تــه یې یــا بــه دین و عقــل و علـم
زه صایم ستـــا د ښــکلا د خـــور و نوشـــه

د اعـــلام عمدي غفلت خـو ښـه يې اوري
ستـا د حسن داد فـريـاد صدا خـاموشه

د درد داستان

زمـــا دغـــومـــره زامـــن وو
یـــو ډاکټـــر یـــو انجنیـــر شو
یـــو مـــولا یـــو نظـــامي شـــو
یـــو تجـــار شـــو پیسه دار شو
یـــو مشیـــر شـــو د خـــواصـــو
یـــو کاسب شو عـام سړی شو
یـــو خـــارج کې مســافر شو
یـــو لـــږ وران بې تـــربیـــه شو

زه د ټـــولـــو اب و جـــد وم
زه د ټـــولـــو د ســـر سیـــوری
ماتـــه ټـــول یو شانتې ګران وو
زه پـــه ټولـــو بانـــدې ګـــران وم

د پسخـــو د خټـــو کـــور وو
یـــو زړه غـــونـــدې راډیـــو وه

د درملـــــو یـــو څـــو بـوټـــي
یـــو، یـــو ېزی چـــره ایـــز وو

غـــریبـــــي نــــه وه کافـــي وو
د هغـــــه وخت تقـــاضـــــا وه
یــــو دوکان وو یـــوه ځـــا وه
پـــه خطـــونـــو رابطـــې وې

زه رالـــوی پـــه ســـــوچه غوړو
ښـــه تنـــدرستـــه لـــه ازلـــه
زړه مې فیـــل ځیـــنـي کلان وو
او د دغـــو ټـولـــو کـــــور وو
ټـــول قـــــانع پـــه خپله برخـــه
ټول مشغول په خپل روزګار وو
خـــوشـــــالـي وه قنـــــاعت وو
د دې ټـــــــولـــــــو محـــبت وو
نو د دې په ځاې چې زوړ شم
ورځ تـــــر بـــــلې ځـــوانیدلم

د همـــه و کـــور ودان شـــــو
د هـــمـــــــه و اولادونـــــــــه
د همـــه و خپـــــل کـــورونـه
د همـــــه و زنـــــدگـــي شـــوه
هـــــر اولاد د بــــل نــه ښــکلی
هـــره پیغلـــه د ســر تــــاج وو
هـــر مــــاشـــــوم لـــکه ملک وو
هـــر یـــو ځـــوان مې برکت وو
ژونـــد مـــې هسې تیـــریدلـــو
گـــویا زه چې جـــاویـــدان یم

چـــې د چـــا د بـــد نظــــــره
د شیطان مې کـور ته پـام شو
پـــه کلاره پـــه تـــدبیـــر یـــې
څـــه کـیسې فلسفې جـــوړې
د بـــدلـــون د نـــامـــه لانـــدې
گمــــراهی تـــه شـــروع وکـــړه
دې تمـــــامـــو تـــه واعظ شــو
بیــل بیــل وعظ بیــل بیــل علـم

حرص و وعد د مقاماتو
د فلوسو د اموالو
د قوت طاقت د حکم
د رواو نارواو

ده د ټولو زړه سیاه کړ
د خپل حاله د یو بله
چا وییل چې ساینس مهم دی
چا وییل ډاکټر کافر دی
چا فتوې د قتل ورکړې
نوم د کفر و دهر خور شو
ټولو یو بل ته عطا کړل
ښه اسما د حیواناتو
یو په بل بې اعتباره
او یو بل ته سره غله شو
ماشومانو سره کټ مټ
پل په پل د ابا کیښود

ســـــره ونښـــتـــــل د مخـــــې
د يـــــو بـــــل اهـــــانتـــونـــه
او يـــو بـــل تـــه سپکې سپورې
يـــو ويـــــل چې زه سهـــي يـــم
بـــــل ويــــــل زه مسلمـــــان يـــم
يـــــو ويـــــل زه يــــم پـــــه حقــه
بـــــل ويــــــل تـــــه تـــاوانـــي يې
سپکـــو سپـــــورو نـــه ورپـــــورته
وار ګـــــوزار پکې شـــــروع شـــو
بـــــدبيني شـــوه دشمني شـــوه
ســـره دغـــومـــــره پـــردي شــــو
چې قتـــــال يې هم شــــروع کړ

دې حـــــالت تــــه دې ډرامې ته
دوه کســــــــان پــــه تمـــاشـــــه وو
يـــو خـــو زه چې مې اولاد وو
پـــه ســــرو ستـــرګــو مې ژړلې
پـــه ارمـــــان او پــــــه رغبت چې
هغـــه زوړ وخت بـــه رايـــاد شـــو

بـل شیـطان یې تمــاشبین وو
پــه خنــــدا پــه مسخــرو وو
کلـــه یــو تــه پســـه پســـه
کلـــه بـل پـــه بــل هلاکـــه
کلـــه مــرګ پــه نوم د مینې
کلـــه دین کلـــه دنیــــا وه

خو زه خپل ځان کې مشغول وم
دا بچـــي خـــو ټـــول زمـــا وو
د قـــاتـــل مقتـــول مـــې دواړه
خپلـــه وینـــه خپل وجـــود وو
ژړاګانـــــو بـــانـــدې ستـــړې
د دنـــیــــا نصــیحتـــونـــه
خـــو شیطـــان مـــا نه تکړه وو
زمـــا علــــم کلام هیـــڅ وو
هغـــه تیـــرې خوشـــالۍ مې
داستـــانونـــه او قصـــې شوې

چې پــــه کـــومه ګـــونا داسې
د خپل ځـان پـه وینو رنګ شوم

آیــا بیــا بـــه داســې وشـــي
چې مې هغــه کــور هغـه شـي

مجنون نسل

سپین ګفتار او سپین جبین سره جوړ نه شو
نــو کــه زیستم یــا دروغګــو یــا رو سیــا یم

هــر یــو لـــفظ تـــه مې ســـوونـــه انتقـــاده
چې مجنـــون یم کـــه سویـــه کې لـز بالا یم

د وجـــدان د خجـــالـــتــــــــه چـــې راوځـــــم
یـــار تـــربـــور دوست و رفیق تـــه نـــا اشنا یم

تنهـــایی زمـــا عـــمـــدي انتخـــاب نـــه دی
چې د هـــــر دره جـــواب یم نـــو تنهـــا یــــــم

دا زمـــــا ارثي الـــــم بـــه مـــــا ســــره ځي
د مجنــــون نســـــل اخــــــره بقـــایـــــا یــم

لــــه خفتنـــــه تـــر سبـــا بیـــا تــــر خفتنـــه
چې پـــه تـــا یــم نـــو غمـــونه ســـراپـــا یم

د اعـــــلام د قلب و ذهن اختـــــلال يـــــم
هرجـــايي يـم هم اينجـا يــم هم آنجـا يـم

ترس

زمـــا تـــرس طبيعي نــــه دی
لــــه ازلـــــه مــــدافــــع وم
چې د چا مې زړه کې ترس دی
هغـــه مـــا نـــه قـــوي نه دی
خـــو وړوکی چې رالـــوی شـوم
لــــه ابـــاو لــــه اجـــدادو
بس همـــدا راتـــه زوتيـــږي
چې داريـــږه دار ضـــرور دی
دار احتيــــاط دی دار بقـــا ده
تـــه کــه پـــايې پـــه دار پـــايې
زه بـــا گفتــــه بـــا ادبــــه
ټـــول مې ومنـــل دارن شــوم
کلـــــه تـــرس د درد و مـــرگـــه
کلــــــه دار د غـــريبـــۍ نـــه
کلـــــه حفـــظ د آب و رو شــي
کلـــه کلـــه لــــه شيطـــانـــه
د دې ټـــــولـــــو يــــو خبـــــره
اوس لــــه داره هـــم داريــــــزم
دا لا څنگـــــه زنــــدگي شـــــوه
دا زه څنگــــه تربيــــه شــــوم
کـــه دا ترس مې فنــا نــه کـړو
نـــو اعـــــلام پکـــې فنـــا دی

ترس

یو څــو لیــل و نهــاره خــو مې پرېزده چې زه زه شم
مفیــد شم کــه مضر شم که مضر شم لا به ښه شم

تــاریک ارمـــان کاذبـــو رڼـاګانـــو کې درغـــل دی
پیــدا بـه شـو تـه اشک چشم عشق زه بـه رانجه شم

خنــدا سلیقــوي اجتمـــاعي خــو زه خستــه یــم
یو څــو شیبې که اصل شمه اصل په خپــل زړه شم

حــوس په عشق کې ورک هلــه آغاز زما د عشق شو
عاشق یم چې په شپه د وصل ډوب په خوب ویده شم

د عمــر درد پـــه یـــو لحظه دیـــدار ځنګـــه رغیــږي
هـــای درده بې غیرتـــه زه به ستــا د کوم خواله شم

ښــه ګــورې ښـــه زما د فکــر اوج بانــدې پوهیږې
را جګ شــه لږ راپاڅه چې دې خاک پــا له زړه شم

د ژونـــد په رنګـــينيو کې ساده اعــــلام درغـل شو
تـه تـه شه چې زه زه شم چې خبر پـه زه او تـه شـــم

تنهايي

هــر يــو فکــر پــه خپـل زړه تمام رويا په خپله خوښه
پکې ورک د حســن شـوق د فــراق درد د وصل نښــه
چې دا زه پــه تنهــايۍ کــه تنهــايي په مـا خوشـالـه

چې تنهــا يــم زه بـاچـا يم زه قـاضي زه رعـايـا يـم
چې مې ځنګه ځان ته خوښه وي هم هغسې ځان ښايم
چې دا زه پــه تنهــايۍ کــه تنهــايي په مـا خوشـالـه

نــه طعنې نــه پيغورونه نــه حساب غواړي نــه نـاز کړي
نــه مې کم بولي نــه زيات نــه اواز اوري نــه اواز کـړي
چې دا زه پــه تنهــايۍ کــه تنهــايي په مـا خوشـالـه

خپــل اَســرار را اخلــو ږدو کلــه په زور کلـه پـه مينه
د وفــا دود تـــه مـــايـل دور د اغـبـــارو د آيينـــه
چې دا زه پــه تنهــايۍ کــه تنهــايي په مـا خوشـالـه

زمــا زړه چې ســره مــرو کــه سره پایو خپل جهان کې
کــه ورکـــیـــږو کـــه ډوبیـــږو په عیونـو د جانـــان کې
چې دا زه پـــه تنهـــایی کـــه تنهـــایي په ما خوشـالـه

غمــازان مــو ټــول جهــان بې استثنـــا حتی, لــه یــاره
لــه دوستــانــو ګــریزان پـــه پټـــه پټ لا لـــه ریبـــاره
چې دا زه پـــه تنهـــایی کـــه تنهـــایي په ما خوشـالـه

ستـا دیـــدار د زړه قـرار خـو تنهایي بـه ځنګه کیږي
له اعـــلامه تـــه سنګین خـو تنهـایي پـه تـا درندیږي
چې دا زه پـــه تنهـــایی کـــه تنهـــایي په ما خوشـالـه

پيڅکه

د خــوبــونــو يـــوه پيڅکـــه د افــکارو يــوه څنـــډه
چې ستا ياد پکې ديره وو مـا راغونډه کړله غونډه

څـــه دردونـــه راسره وو څـــه غمونـــو را په شا کړه
د مبهم منـــزل په لـــور مبهم سفــر پــه وچـه منډه

ور روان مخ پـــه قبلـــه د ســـرو کاپـــرو په خبره
محجب د چـا په خــولــه د چـا په فکـر پـه بربنډه

کــه په کربنو د جبين وي نو ته هم راسره لاړ شه
مـــا بلا ډغـــرې وخـــوړې اشنـــا پـــه خپلـه تنډه

معصوميت په مــا تمـام خو چې دا ولې وژل کيږم
يـا شـهيد شم يـا يتيم شمه يـا بوره شم يا کونډه

د حيات عجب قانون د روزګار لا عجب ترتيب دی
د شباب نــه تــر پيرئ پرش جهش لــه هره خنــډه

د اعـــلام د زړګي زور د عمـــر سختو بدو کم کړ
ګني تل ښـــه استوار وم ستـــا د ياد لـه ډکـه پنډه

میلمه

د دلــبر د کلي ضیف رابــرابــر شـــو
زه حیــران چې یې په څه پزیرایي کړم

اول جــوړه میلمستیا کــړم د ګیلــو نــه
کـــه قصــه د رنج و غم د دارایي کـــړم

حسابي د خپلــو تویو اوښکــو ورکـــړم
نهفتن یې چې لــه ځــایه هرجایي کـــړم

ورښـــکاره تقلـــبي خنـــدا د عـمـــر
کــه صادق شمه دا کــذب نهــایي کـړم

د وصـــال د څــو شیبــو عجیب یــادونــه
چې یې زه پــه دا روزګار رهنمایي کـــړم

کلــه وایم چې په چوپــه یې رخصت کـړم
کلـــه وایمه چې جـــوړه رســـوایي کـــړم

خـو اعـــــلام يمه فطرت کې مې پښتو ده
د ميلمـــه ســـره فطـرتاً آشنـــايي کـــړم

رڼا او تیاره

د پینځـــو ورځـــو ژونـدون پینځه ســـهاره
حوصـــلـه ورتـــه پینځـــه ورځې د شـــماره

د پینځـــو ګـرمـــو غـــرمـــــو پینځه تـاوونه
باقی یخ دیګـــر و شــــــام و شب قـــراره

د خنــــدا پینځه وختونه چې قضـــــا شي
قضـــــــايي ورته پینځه ســـلګۍ پـــه لاره

نــــه زه ته شوم نـــه تـــه زه لا اقـــل یـــو وار
ته به څه شې زه به څــــه لـــه خپلــــه واره

باقي شپه ده تـــور تمـــــونــه دي تیاره ده
د پینځـــــو غـــرمـــو یـــوه نـــه ده تیــــاره

ته رڼا د لمر خوندي کـــړه په مســـکا کې
زه بــه تـاو د افتــاب پټ کــړم لــه غبــاره

تــه زما زړګی رڼا کــړه پـــه تیــاره کې
زه به ګرم کړم ستا خیال د زړه په داره

کــه رڼـا يې د اعـــلام د زړه قــرار وي
باقي تکــه توره تیبتــه لـــه دې حـــاره

رڼا او تياره

چې په کاڼي بانـدې داسې
وخت په وخت قطـرې د سختـو
راوريـــــــږي او تيـــــريــــــږي
پـــــــــه کلاره پـــــــــه کلاره
نــه يې غـــږ وي نــه رنګـــونـه
نـــــه د چـــا ورتــه څـه پـام وي
خلک سيـــخ ورنــــه تيــريـــږي
وايـــي کاڼــی بلا نـــه خـــــوري
خـــو قطـــرې لــږې سيــوا شـي
کاڼـــی رو رو ســـــوری کيـــــږي
آخـــــــر لاره پـکــــــې وشــــــي
بيـــــا هم پـام د چـــا ور نه شي
دا لا کاڼـــــی دی چـې ټينـــګ دی
کـــه بشـــــر زمـــــا پـــــه مثـــل
پـــه دا شــــــان ورتـــه کلـونـه
مياشتې تيرې کړي او سخت وي
نـــو يـــا کاڼـــــی بې قــــــدرتــه
يـــا اعـــــلام د کاڼـي سخت دی

ورک ځان

زمـــا عقـــل څـــه يـــو سِـــر دی
کلـــــه سيـــر کـــړي د ســــماو
کاينـــــــات ذره ذره کـــــــړي
د دنيـــــا و مـــــا فيـــــها نـــــه
ذره هـــم تمنـــا نـــه کـــړي
په خپل ذات کې داسې غرق شي
چې پخپـــلــه نـــه پـــوهيـــږي
چې زه څـــه زمـــا وجـــود څـــه
بيـــا راپـــاڅيـــږي بيـــدار شـــي
پـــه ښـي اړخ وي يـــا پـه چپ اړخ
د فنـــاو شميـــر شـــروع کـــړي
کلـــه نـــام کلـــه مقـــام وي
کلـــه زور کلـــه دستـــور وي
کلـــه هيـــلـــه د لا نـــــورو
د ســــــريع غنـــیٰ او امـــن
دا بـــل اړخ يې بيـــا بـــدل وي

څــــه ګیــلې ګــوزارې ځـــان نـه
څـــــه د خـــپـــلـــو د پـــردیــــو
د چـــا لـــږ شـــان ښـــه جبل شي
د چـــا ډیر ښـــه نـــاپدیـــد شــــي
خپــــل وجـــود تـــه بې ارزښــــه
او غبــــــا پــــه تعقـــــل کــــــې
دا خـــو سمــــه ریشخنــــــدي ده
زه بـــه څـــه وایـــم چې څـــه یـــم
کـــه دې ځـــان چـــرته پیـــدا کـــړ
چم ګاونـــــډ ته یې اعــــــلام کړه

Bey Wakhta Taqazey

Pashto Poetry

ماښامونه مې اوږده لکه کلونه
او کلـونه مې کـوتاه لکه ماښام

Akmal Elam